

מסורת הש"ס

א) ג"א אחיך א"ל אמאי קא מחיך, ב) מנחות לנב, ג) ברכות מ: ע"ש, ד) [עמ"ש בס"ד על גיליון ברכות מ: דמלוא להסביר, ה) לקמן בט', ו) [תוספתא שבת פ"ח ה"ט] סנהדרין נב:, ז) [תוספתא שבת פ"ח ה"ט ותוספתא סנהדרין פ"ד ה"ב], ח) [תוספתא שבת פ"ח ה"ז], ט) [שם], י) [לקמן יג.], יא) [כתובות קד.], יב) [וע"ע תוספות ב"מ לב: ד"ה מדברי שניהם וכו']

תורה אור השלם

- וְיִהְיֶה הַחֵף לַפְּנִיּוֹת יוֹמָם בַּעֲמֻד עָנָן לַחֲתָם הַדָּרֶךְ וְלִילָה בַּעֲמֻד אֵשׁ לְהַאֲדִיר לְלֵבָת יוֹמָם וְלַיְלָלָה: שמות יב כא
- וְיִשְׁמַר צִאתָךְ וּבֹאֲךָ מִמֶּנּוּ וְעַד עוֹלָם: תהילים קכא ח
- וַיֹּאמֶר יְיָ לֵה שְׁנֵי גִוִּים בַּבְּטֶרן וְשְׁנֵי לִאֲמִים מִמּוֹעֵד יִפְרְדוּ וְלֹאִם מִלֵּאִם אֶמְצֵן וְיָב יַעֲבֹד צַעֲדִי: בראשית כב כג
- בַּמַּעֲשֶׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבָּתָם בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂוּ וּבַמַּעֲשֶׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתָכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשֶׂוּ וּבְחֻקֵּיהֶם לֹא תִלְכְּבוּ: ויקרא יג ג

- בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּבַמְשֻׁרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרָאשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי בְּן יִשְׂרָאֵל קִרְיָה וְהָיוּ אֲדוֹן יִסְפָּדוּ קִרְיָ בִּי דָבָר אֲנִי דִּבַּרְתִּי נָאִם יְיָ: ירמיהו לד ה

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה וחי וכו' רבי יהודה דכחש: דלא:
(ב) בא"ד גדאורייתא דלאו חק:

לעניו רש"י

לייטוג"א. חסד. רפנ"א. צנון. קושטנטני"ז. אסטנבול (עיר בתורכיה). אפגנימ"ט [אישייטויס'ן]. לכרות את מיתרי הבדן.

מוסף רש"י

הא בזוטרי. יפין (ברכות יז.). שורפינ על המלכים. שמת, מטותן וכלי תשמען, ואין צנן משום דרבי האמורי (סנהדרין נב.).

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

פסוק מפרק ראשון עבודה זרה

פסוק מפרק ראשון עבודה זרה

נַתְּפַרְדָּה חֲבִילָה. אהבתינו שנקשרה נפש צנפס: גונדא. גדוד:

נִיפִיּוּרָא נְקִיט נּוּרָא לֹאפִיפּוּרָא. נוטל ומוליך האצוקה לפני אפיפיור.

כולן מיני שררה הן זה למעלה מזה: **קומא**. מלך: **שני גייס** כמיז

וקרינן גויס: **אנטונינוס** ורבי. זה צא מעשו וזה צא מיעקב: **חורס**.

לֵייטוג"א צלע"ז: **לנון**. רפנ"א

צלע"ז: **חיתוך והיפוך** מועילין למאלל:

פלחי צה. עושין אותו יום איד קצע

כל ימי צנו העומד תחתיו: **אלמא**.

מדלא תלי ר"מ טעמא בשריפה אלמא לאו חק העוצדי כוכבים הוא לשם

עבודת כוכבים: **ורבנן**. דתלו טעמייהו

צה קסברי חוקה היא להס: **ולא מדרכי**

האמורי. אינה מדרכי האמורי לחוש

ללא תעשה כמעשיהם (שמות כג):

חשינותא הוא. מי ששורפין עליו מראין

שמיתמו חשונה להס חשינא להס המיתה

ששרפו עלה ופלחי לעבודת כוכבים:

בשלוס סמוס. צלדקיהו כתיב: **שצעים**

מנה זורי. משמע הכסף שרף. זורי

משקל של צור והוא כ"ה סלעים והסלע

ד' דינריס והדינר הוא משקל זהוב

קושטנטני"ה: **בשצעים מנה**. כלי

תשמיש היו שוין שצעים מנה: **ומידי**

אחרינא לא. מפסדינן אלל כלי

תשמישו: **עוקרין**. צהמה. הגידין

לנד שעל פרסותיה עוקר וחותך

אפוגרימ"ט צלע"ז: **צסוס שרכב**

עניו. דהוא כלי תשמיש: **עיקור**

שש צה טריפה. שהצהמה נטרפת

בו אסור לעשותו ואף על פי

שאין סופו ליהנות ממנה אסור

לגרוס לצמהה טריפות צידים:

מנשר

צנון וחזרת לא בימות החמה ולא בימות הגשמים.

צפרק כילד מעצבין (עירובין דף טו.)

חיים והא תניא נראה סס המות לא קשיא כאן צימות החמה כאן צימות

הגשמים י"ל דמיירי הכא צעת שהוא סס חיים ועוד יש ספרים דגרסי

התס כאן צעלין כאן צאמהות

שהאמהות הס לעולם חיים והכא

שרצי לא נהנה מן העולם אפילו

באצבע קטנה מ"מ אוכלי שולחנו היו

רבים: **עשרא** פסקו משלחנם צנון.

אין זה רצותא אלל שהיו מרצים

סעודת שולחנם שהיו זריכין לחתך

ולהפך מאלל ולהרחיב צני מעיים:

ואי חוקה היא היבי שרפינן. חימה

מאי קפריך דלמא לעולם

חוקה היא וכיון דכתיבא צאורייתא

לא גמרינן מינייהו דהכי אמרינן צפ'

ד' מיתות (סנהדרין דף נב:.) צבי מלות

הנהרגין דרבנן אמרי צסיף כדרך

שהמלכות עושה ור' יהודה סבר

צקופין ומניא אמר להס ר' יהודה

לחכמים יודע אני שמיתה מנוולת

היא זו אלל מה אעשה שהרי אמרה

לו כיון דכתיב הריגה צאורייתא אכן

לא גמרינן מינייהו דאי לא תימא הכי

הא דמניא שורפין על המלכים ולא

מדרכי האמורי אכן היכי שרפינן אלל

כיון דכתיבא צאורייתא לאו אכן מינייהו

קא גמרינן ה"ג וכו' וא"כ מאי פריך

ומיחו הא לא קשיא דאיכא למימר

דרבנן דמתניתין היינו ר' יהודה

דהתס (א) לא חיש לכתיבה דאורייתא

אכן קשיא דהכא מסקינן דלכ"ע

שריפה לאו חוקה היא והתס משמע

דחוקה היא לכ"ע והוה אסירא אי

לאו טעמא דכיון דכתיב וכו' לכן

פיש ר"י דתרי גוויי חוקה הוו אחד

שעושין לשס חוק לעצודת כוכבים

ואחד שעושין לשס דעת הכל ושטות

שלהס והכא צשמעמין מיירי באותו

חק שעושים להס עבודת כוכבים

וה"פ ר"מ סבר שריפה לאו חוקה היא

לעצודת כוכבים להכי פריך ואי חוקה

לעצודת כוכבים אכן היכי שרפינן והא

כתיב וצחקותיהם לא תלכו ואע"ג

דכתיבא צאורייתא יש לאסור כיון

שלהס הוא חק לעצודת כוכבים דומיא

דמלצה כשהיו מקריצין עליה אבות

היתה אהובת לפניו משעשאהו

האמוריים חק לעצודת כוכבים שנאה

והזהיר עליה דכתיב (דברים טז) לא

תקיס לך מלצה ומסיק אלל דכ"ע

לאו חוק היא לשס עבודת כוכבים

ומ"מ הוא חק הכל ושטות וצפ' ד'

מיתות (סנהדרין דף נב:.) משתעי חק

כוכבים צדאורייתא (ב) ולאו חק לעצודת כוכבים

ועד שיהא אסור וספיף אינו כתיב בקרא אלל לשון הריגה כתיב ויש

(פ"ח) עוקרין על המלכים ולא מדרכי האמורי עיקור שיש צה טריפה אסור

באכילה וא"ת מאי קמ"ל צרישא פשיטא דאסור באכילה ויש לומר דמותר צהנאה אכטריכא ליה שלא לאסור צהנאה מפני כבוד המלך

וגס צסיפא אכטריכא לאשמעינן אף היתר אכילה שלא יאסר מפני כבוד המלך:

יא.

א [נוסד"ע י"ד ס"ד רפס סעף צ צהנה]:

לז ב מיי' פ"ד מהלכות דעות הלכה [ו] ט:

לח ג ד מיי' פ"ד מהל'

אלל הלכה בו ופי"צ

מהל' מלכס הלכה א טור

ש"ע י"ד ס' שמח סעף א

[וכרז אלפס עוד ממועד קטן דף רלצ:]:

רבינו חננאל

נתפרדה חבילת. אונקלוס בר קלוניקוס אייגיר שדר קיסר גונדא דרומאי בתריה משכינהו בקראי גיירינהו הדר שדר אורניו ואמר להו לא תימרו ולא מידי אמר להו אימא לכו מילתא בעלמא גיפרא נקט נורא להגמנא הגמנא לקומא קומא הוא המלך מי נקט אבוקה קמי חד אמרו ליה לא אמר להו והא בישראל כתיב וחי' הולך לפניהם יומם וגו' יש אומה בעולם כמותא אייגור הדר שדר וכו'. ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך שני גאים בדור אחד זה אנטונינוס ורבי שלא פסק משולחנם לא חזרת ולא קישות קישואים קטנים ולא צנון: מחני' יום הלידה ייום המיתה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים כל מיתה שאין בה שרפה כוכבים היא חשיבותא דהא דתניא שורפינן על המלכים ולא מדרכי האמורי אכן היכי שרפי' ובחוקותיהם לא תלכו ודחי' לא דכולי עלמא שרפה לאו חוקת עבודת כוכבים היא חשיבותא דהא דתניא פליגי ר' מאיר סבר לא שנא מיתה שיש בה שרפה ולא שנא מיתה שאין בה שרפה חשיבא להו ופלחי בה לעבודת כוכבי' ורבנן סבוי מיתה שיש בה שרפה כלומר מיתת אדם חשוב שיש בה שרפה פלחי לה לעבודת כוכבים מיתת שאר בני אדם שאין בה שרפה לא חשיבא להו ולא פלחי בה לעבודת כוכבים: גופא שורפינן על המלכים ולא מדרכי האמורי שנאמר בשלום תמות ובמשפחות אבותיך וגו'. וכשם ששורפינן על המלכים כך שורפינן על הנשיאים ומה שורפינן עליהם מיתתן וכל כלי תשמישן ומעשה ומת רבן גמליאל ושרף עליו אונקלוס בשבעים מנה צורי. ותניא עוקרין על המלכים ואוקי' בסוס שהיה רוכב עליו ומקשי' ובהמה שהורה אין עוקרין עליו והתניא עיקור שיש בה

הוא בזוטרי. יפין (ברכות יז.). שורפינ על המלכים. שמת, מטותן וכלי תשמען, ואין צנן משום דרבי האמורי (סנהדרין נב.).

עיקור שיש בה טריפה. פ"ה דאסור לגרוס טריפות לצמהה טהורה צידים ומימה וכו קדשים הם שיהא אסור לגרוס להם טריפות ואי

משום צל תשחית הוא אם כן היכי מוכח מהכא דמיירי צצהמה טהורה אפילו צצהמה טמאה נמי שיין אסור צל תשחית

ועוד קשיא דתמוספתא משמע דאסור ומותר אאכילה קאי לכן נראה לפרש אסור באכילה והכי תניא צהדיא בתמוספתא דשבת

(פ"ח) עוקרין על המלכים ולא מדרכי האמורי עיקור שיש צה טריפה אסור באכילה וא"ת מאי קמ"ל צרישא פשיטא דאסור באכילה ויש

לומר דמותר צהנאה אכטריכא ליה שלא לאסור צהנאה מפני כבוד המלך

וגס צסיפא אכטריכא לאשמעינן אף היתר אכילה שלא יאסר מפני כבוד המלך:

נתלחת